

OMAHA, NEBR., VE STŘEDU, DNE 24. ZÁŘÍ 1913.

NA MÍSTĚ PRÁZDNIN

III.

Slavnost řádu Ashland Z. Č. B. J.

Jak jsme se již zmínili, řád Ashland pro svoji slavnost měl zrovna ideální den a byl to svátek nejenom pro Čechy ve městě tom, ale až z dalekého okolí.

Členové řádu, jako i hosté, seřadili se před obydlením jednoho z bratrů a pochodovali za zvuků hudby k nové síni, která byla zaměna. Na stupních před vchodem sestoupili se úředníci řádové a slečna Brádllová oslovila předsedu, br. Matějovského, pěknou řečí, načež mu odvezdala klíč. Těž odpověděl příměřenými slovy, a po odměnění dvěř, průvod hnal se dovnitř. Tam hudba, znamenitě sekvicová, sebrála několik českých skladeb a když sň z větší části se zaplnila, započato a programem. Zahájil jej předseda, br. Matějovský a po té proslovil řeč br. Fr. Voelka, jenž se zmínil o založení řádu Ashland a jeho působnosti v tomto osadě české a o hnutí, jež vedlo k postavení vlastní síni.

Po tomto proslovu promluvil jménem řádu Antigo br. Dvořák a jménem obecní správy městský právník Gillan, jenž se dostavil na místě mayora. Těž se dal oduševnit, že prý není řečnickem a že tedy požádal městského právníka, aby jej o slavnosti zastupoval. Pan Gillan se na svoji řeč dobře připravil a dal si práci seznámiti se s českými dějinami. Mezi jiným zmínil se o osudných třech letech náboženských, které, v očích neustranných dějin, zodpovědné byly za největší utrpení českého národa a konečnou ztrátu jeho samostatnosti.

Když řečnicko dvakrát zabrána, předtaven byl písař tohoto řádu, jako hřívál pořadatel "Bratrského Věstníku," a pravil:

Čtené sestry a bratři Z. Č. B. J. a krajané všude!

Když obdržel jsem Vaše pozvání, abych k Vám promluvil při této dvojnásobné příležitosti, dlouho jsem se rozmyšlel, jak měl bych odpovědět. Proti mluvil velká vzdělanost, a poněvadž měl jsem ještě jinou cestu před sebou, vředeň odhodlal od rodiny a od zaměstnání, ale konečně dospěl jsem k závěru, že když Vy jste u mě z takové dálky pozvali, že měl bych přijít toto Vaše laskavé, bratrské pozvání a zajít k Vám.

Jsem s cestováním na veliké dálky spojený nepřijemností a nepohodlí, ale má též své dobré, světlé stránky. Je to mým přesvědčením, že každý měl by spatřiti tak veliký kus země, která jest vlastí jeho, jak jenom poměry mu to dovolují. Působí to k uvědomění si lepšího občanství a vypěstování vlastenecké v nejlepším smyslu onoho slova.

Žijeme v zemi nesmírné, jejíž břehy ocelují dva oceány, v zemi s různými polohami, s různou květenou a zvířenou a s různými celkovými životními podmínkami, ale v zemi obývané jedním lidem, zhožňujícími jednou vlnou. Uvážíme-li, že snad krev lidí z celého světa koluje v žilách tohoto národa, musíme si doznati, že stal se tu veliký div, a mimoděk přichází nám na mysl, že ten luzný sen o Spojených Státech Světových, kde nebylo by národnostní zásti a nenávisťi, nebylo žádných válek a vraždění ve velkém, není přece jenom senem.

A ještě jiný div staví Amerika před naše oči. Tato část země v horní oblasti velikých jezer, kde másto, které Vaším domovem se stalo, se rozkládá, jest v paměti říčních lidí byla říd divochovců. O nastižení dělá se s tím jedině přiroda, v celé své panenské krásě a voľkosti. Než, země jediným jest zdrojem výživy xnu lidských, a když ve státech jeho východních a novo-anglických stávala se dražší a vzácnější, armáda pionýrů řadila se tam

Hlavním účelem naší Jednoty ovšem jest dobročinnost a lidumilnost, pečovat o pozůstalé po členech a pomáhati bratrům a sestřím do nemoci neb jiného neštěstí upadnuvším. Ale poněvadž naše Jednota jest českou Jednotou a zachování její závisí jedině od udržení národnosti naší, práce národní a kulturní stává se nutností. I naše stanovy řádům ji výslovně ukládají. Kde jenom poněkud je to možno, aspoň jednou za týden, v sobotu nebo v neděli, měly by býti dítky vyučovány české řeči a nabádány ku četění dobrých českých knih a dobrých českých časopisů. A kde to jenom poněkud jde, měl by býti utvořen obohotnický kroužek ku hraní českých divadelních kusů, na prvním místě oněch s národní a vlasteneckou tendencí. Také důležitých událostí v naší české i americké historii mělo by býti vzpomínáno a schůze řádů staly by se mnohem zajímavější a poučavější, kdyby se v nich třeba jenom čtly dobré věci z české literatury, hlavně z dob našeho národního a politického probuzení. Skoro všecko, co na příklad Havlíček psal, má stejnou platnost i dnes, neboť hlavním cílem Havlíčkovým bylo vybudovati pevné charaktery, vychovávat lidi s pětící nevolou a zároveň lidi uvědomělé, kteří nedali by se svěsti a zlobiti domácnosti, ježž působnost v českém lidu jest stejně zhrubou a ostražitou dnes, jako byla za času Havlíčkových.

Konání práce národní a kulturní jest povinností našich řádů a naší Jednoty, ale mělo by býti vypracováno včas, co by mohlo rozvíjeti a oslabiti naše řady. Naše stanovy jsou nejvyšším zákonem Jednoty, a kdo chce do řádu zavřítí, není jiného, nežli tyto stanovy dovolují neb nařizují, a zvláště činili tak ze všech kých postranních a zlátných pohledů a důvodů, dopouští se zrady na Jednotě.

Je to staré přísloví, že "svorností malé věci rostou a nesvorností velké věci upadají," a v

Naše nejstarší Jednota, Č. B. J. S. bude za krátko slaviti své 60. leté jubileum, tak že jest jedním z nejstarších bratrských spolků v Americe, a vzhledu, ať jsme nebo nejsme členy jejími, můžeme býti ti hrdi na to, že po těch osati de sítilích jest svěží a kvetoucí.

Naše Západní Česko-Bratrská Jednota slavila v roce loňském své patnáctileté jubileum, a řád Váš, založený 31. srpna 1902, jest tedy jedním z nejstarších v ní. Jak bylo již řečeno, při založení svým čítal pouze 18 členů a jednu členky, kdežto dnes čítá členů přes sto. Stejně jako my všichni, členové Západní Česko-Bratrské Jednoty, můžeme býti hrdi na její rozkvět, tak Vy, členové řádu Ashland, můžete býti nanejvýše spokojeni s prací, kterou jste vykonali. Byla to práce, které snad zprvu mnohé překážky v cestu se stavěly, ale v takový den, jako jest dnes, zapomená se na všechny svízele a trpkosti a jenom radost z díla dobře vykonaného zůstává.

Dnesní den jest svátkem pro Váš řád a pro celou českou osadu v tomto městě. Kdo nebyl by vyládn posily nejradoštějšími, když vstupuje pod vlastní krov, který vybudovala jeho píle a přičinění? Je to událost pamětná v životě jednotlivce a stejně v životě spolku. Je to důkaz dobrého hospodaření, pečování o budoucnost.

Avšak domov jest domovem v plném smyslu toho slova jenom tehdy, když vřadno v něm mír, spokojenost a láska. Do takového domova každý rád se vrací po dlouhé námaze a u večer blavu ukládá k osvěžujícímu spánku. V domově takovém vyrůstají zdravé děti a z nich řádní muži a ženy. Totéž dalo by se říci o siní spolkové, která jest domovem širší rodiny. Úkol svůj plní jedině tehdy, když schůze vedeny jsou tam v duchu pravého bratrství, když zábavy tam pořádané jsou skutečně užitečné.

Zábavy každý normální člověk potřebuje, ale budí to zábava, která duši i tělo posiluje a osvěžuje a nikoli zábava, jež by působila zcela opakně. Šň, které řády naše si postavily, nejenom slouží jim za útulek, za národní a společenskú střediska, ale ony též působí k upevnění Jednoty a jsou dobrým agitacíonem prosvětl. Vědecký řád, který vlastně svoji budovu, snáze získává členy, nežli onen, který se schází v najatí místnosti. A rovněž na poli národním a kulturním snáze může pracovati.

otece a matka, mají se obyčejně upřímné rády, ale když se rozdělou, když si založí vlastní rodiny, dosti často se odcizí, hodně sleví a té bratrské a sesterské lásky dětských let.

Tím méně můžeme očekávati od lidí, kteří stanou se členy bratrského nebo sesterského spolku, aby vůči sobě čtli to, co nazýváme bratrstvím. Vliv této skutečnosti, tohoto členství ve stejné spolku, ve stejné Jednotě, nejdě, nemůže jíti hluboko. Ale tím nebudíž řečeno, že snad toto členství neukládalo by žádných povinností, nebo že snad nanejvýše ukládalo by je pouze v siní spolkové. I když ne jako bratři a sestry, členové bratrských spolků měli by vůči sobě jednati jako lidé, jako lidé, kteří si dovedou uvědomiti, že svět jest jednou vlastní nás všech a člověčenstvo jednou velkou rodinou. Kdo toto si uvědomí, chápe povinnosti a zodpovědnosti ku spoločenstvu svému a tím více ku spoločenstvu od stejného bratrského spolku.

Členové bratrských spolků měli by si vyponáhati vzájemně v životě občanském, měli by se podporovati v obědích a živnostech, měli by útěchu přinášeti těm, kdož byli postizeni neštěstím a soužením, měli by vždycky míti na paměti slib, který složili při vstupu do řádu a do Jednoty. Jediné bratrství takový praktický způsobem osvědčené, má nějakou cenu a o no jest bratrstvím sedce a duše a nikoli bratrstvím út a slov.

Často ty nejnanebnější činy provázela ta nejkrásnější slova. Jsou to, kteří pádli české knihy a prováděli násilnou reformaci, hlásali, že čím to pro nejlepší dobro českého národa, který na světě prý zabloudil, inkvizitoři moudrovali světu a samým sobě, že konali práci bohabíhou, když zkracovali život těch, kdož podle jejich mínění byli by propadli věčné záhubě, poněvadž ehyb a bludu svých náhledůmí nechtěli. A dokonce i v zemi této na smrt uměrdnickou posílání byli lidé, ježto prý nevěřili v Boha a nesložili mu, jak on si to přál — totiž dle mínění těch jiných lidí, kteří měli v rukou sílu a moc.

A všechny tyto hrozné prohmty děly se za doprovodu krásných slov. Proto opakují, jenom bratrství skutkem osvědčené má cenu — ono jest bratrstvím sedce a duše.

Každý člověk měl by se zastaviti a dobře se rozmysliti, než ji němu by udělal a tím více měl by se svědomí svého zeptati člen bratrského spolku, než udělati by svým spolebratru neb spolusestře. Lidský život jest kamenitou stezkou, která často vede skrze smutnou poušť a skrze rokle a strže. Jest solva na světě člověka dokonale šťastného, kterého by nie utrápilo, jenž po nicem by marně netoužil a také není nikoho tak zoufale nešťastného, aby uenael sympatické duše, kdyby s důvěrou a sdesem čistým k ní se obrátil.

Přátelství nachází pouze ten, kdo sám je vřtře přínáší, důvěry u lidí získá pouze ten, kdo sám v lidi má důvěru. Zklameli vás jeeden člověk, zklameli vás deset lidí, najdete jiné, kteréžto a dobré, k nimž povznáš se duše va je jako skřivan k rannímu slunci, mezi nimiž jest vám tak volno jako orlu kroužícímu kolem temen nebetýchých hor.

JOHN MCGRAW, Říditel newyorské mlčové čety.

Jednotě naší nic nemá míti místa, co by tam nesvár a rozkol působil. Známe-li na poli národním a kulturním, budeme-li budovati naše školství, budeme-li hleděti získávati mládež pro náš český život a pro naši Jednotu, jest to pole široké, a činnosti vědomé a neomezované.

Naše Jednota kromě toho, že jest spolkem podpůrným a na život pojistným, jest také spolkem bratrským. A to ovšem jest jasno, při jehož vyslovení ty nejlepší počty měly by se ozvati v srdci lidském. Co by mělo býti vzneseno jšho, co krásnějšího, co nezištnějšího, nežli láska bratrská? Než, nahlédneme-li do skutečného života, zeptáme-li se své vlastní zkušenosti, shledáme, že tato láska bratrská ani mezi rodinnými bratry nebývá pravidlem, ba dosti často jest vyjímkou. Dádní děti spolu rostou a seláze, zejí se u společného stolu a pečují o ně dvě starostlivé hlavy,

THOMAS A. EDISON DONUCEN BYL NEMOCÍ DOPRÁTI SI PRÁZDNIN.

Thomas A. Edison, proslulý vynálezce v oboru elektriny, donucen byl dopřáti si oddechú následkem choroby. Mnozí lidé vřtati přiléhavost, aby si mohli odpočinouti od denního namáhání, že nečekají, až nemoc je k tomu donutí. Zevla jiným jest však Edison. Jemu, postavení při bodu spánku a mnohokrát se stalo, že pracoval bez oddechu plyně čtyřadvacet hodin, a když se rozklánilo, že lékař nařídil mu zůstat v jeho domově ve West Orange, N. J., veřejnost usoudila, že vynálezce musí býti skutečně vážně nemocen. Byla to poprvé v oněm letech, že Edison zůstal mimo svoji laboratoř. Tento rázový obrázek představuje, jak Edison vypadá dnes.

faleš triumfují sice někdy, ale nikdy ne na dlouho.

Dnes lidé jsou nuceni žiti v pospolitém celku, úzce spjaty jsou zájmy jednotlivců a mohou si buď život zpřijemňovati nebo ztrpčovati. Život vzájemně si zpřijemňovati, činiti snesitelnějším, jest jedním z prvých úkolů bratrských spolků, a nikdo není tak ubohým ani tak špatným, aby svému spolebnímu prospěti někdy nemohl, stejně jako uskoditi mu někdy může, a kdo není úplně zkaženým, mravně zvráceným, větší radost ve svém vlastním nitru čtí, když někomu službu, laskavost, prokázal, než když někomu ublížil, někomu se vymstil.

Vidíme-li někoho v neštěstí, v soužení, a nemůžeme-li učiniti více, jenom když dobrým, laskavým slovem jej potěšíme, povzbudíme, přece něco jsme učinili. — Kdykoli lidskost v člověku promluví, opět se ozve člověk."

V závěrku zmínili jsme se ještě o siní řádové, která opravdu nás překvapila a přáli řádu Ashland nejlepšího zdaru pod vlastní krovem. Slečna Brádllová poslala nám nádhernou kytičku červených a bílých růží, začal tímto hlavošimé dík, opožděný sice, ale stejně upřímný. Slavnost vlastní zakončil br. Fr. Voelka, jenž pokračoval za hojně přítomnosti, zejména oním vzdáleným bratrům a sestřím, načež rozprohla se taneční zábava, která potrvála až do rána. Kolleu Zárobský nemohl se ubrániti svodim Terpsychory a skočil si, kdežto my jsme se spokojili pouhým pohledem na rozjařenou společnost.

Zmínky zaslouží též večere, kterou vystrojily členky řádu. Vyznamenávala se nejenom velkým výběrem chutných jídel, ale zároveň velmi vkusnou úpravou stolů.

Byli jsme sice zádání krajiny v Ashland, abychom s nimi strávilí pondělek, dělnický svátek, ale poněvadž chtěli jsme se zastaviti ještě v St. Paul a Minneapolis, odejeli jsme ráno po dráze Northwestern. Na nádraží nás doprovodil náš hostitel, p. Jos. Borecký a na cestu nás zaopatřil ovocem. Byly to opět samé lesy, jinými jsme projížděli, jehličnaté, nekonečné lesy, ale více již bylo z nich urvno zemědělství. Také několik větších měst jsme minuli, v nichž pily byly hlavními průmyslem. Jsou nanejvýše při řekách a klady plaví se k nim ve vorech.

Co do romantiky, nálokde najde se krajina tak krásná, jako v severním Wisconsinu a v Minnesotě. Noní druhé krajiny tak bohaté na jezera a jezírka. Některá jsou jenom nepatrná, jiná, jako na příklad jezero Owen, měří na sta, ne-li tisíce akrů rozlohy. U některých byly lovecké tábory, ale nikde živé duše nevidět, jako byste je pustinou tisíce mil od civilizace. Za to na stanicích, i těch nejmenších, bylo živo a na každé přisedalo množství lidí. Jejich cílem byla nanejvýše státní výstava, jež onoho dne byla zahájena v Minneapolis. Ažkoli skoro každý stát pořáda svoji výstavu, Minnesota se chlubit, že ta její jest nejlepší, a jest v tom mnoho pravdy.

Cestování v onen den nebylo žádnou rozkoš. Otevřenými okny dli horký vítr a vlak nebyl ani z daleka tak pohodlně zařizen, jako byl onen, v němž přijeli jsme do Ashland a jako jsou vlaky transkontinentální. Když přijížděl jsem k St. Paul, již o místo k stání začala býti nouze, a tudíž ne přivezl do kapitulu Minnesota čekali jsme jako na vyvození. Vlak byl sponžěn asi o půl hodiny, tak že dorazili jsme do St. Paul v pět hodin odpoledne, po devítihodinové jízdě.